
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אמקסיקה: היסטוריה, חברה ותרבות במרחב הגבול בין ארה"ב
מקסיקו - 29944

תאריך עדכון אחרון 08-09-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים רומאניים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עתליה שרגאי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ataliashragai@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי קביעה

תאור כללי של הקורס:

קו הגבול בין ארה"ב למקסיקו משתרע לאורך 1960 מייל, כמעט שני שלישי מהמרחק שבין לוס אנג'לס לניו יורק. הוא חוצה ארבע מדינות בארה"ב ושש מדינות במקסיקו. אולם הגבול אינו רק קו על המפה: במה שנחשב ל"מרחב הגבול" חיים 12 מיליון בני אדם. זהו איפוא אזור מובחן, שזכה לכינוי הוא ביניהן המדינות עם מורכבים ויחסים יחודיים וכלכלה תרבות, חברה, היסטוריה בעל, Amexica, מחבר. יתרה מכך, הגבול אינו רק בין ארה"ב למקסיקו, אלא גם בין ארה"ב למדינות אמריקה הלטינית, ולכך יש השפעה עצומה החיים במרחב הגבול. במסגרת השיעור נעסוק בעיצובו של מרחב הגבול מבחינה היסטורית, פוליטית ותרבותית, תוך מתן דגש על ההתנסויות של האנשים החיים בו והביטויים התרבותיים הנוצרים בו ועליו. נעסוק גם בכלכלות הגבול, החוקיות - מפעלי המקילאדוראס בגבול - והלא חוקיות - הברחת מהגרים וסמים. השיעור מבקש לקרב את הסטודנטים אל אחד מתחומי החקר המתפתחים ביותר בארה"ב, לימודי הגבול (Studies Borderland), שיש לו גם השלכות על חקר היסטוריות של אזורי גבול במקומות אחרים בעולם. לפיכך, נתייחס אל הגבול כמקום קונקרטי, אך גם כמושג סימבולי המאפשר את יצירתן של זהויות ותרבויות יחודיות ונעמוד על התהליך המנוגד בו, מחד, הגבול הולך ומיטשטש הודות לתנועה של אנשים וסחורות ויצירתן של "קהילות תאומות" משני צידיו, ומאידך הוא הופך למובחן יותר בשל המיליטריזציה והמכשולים הפיזיים המוקמים בו, מ"מסך הטורטיה" של שנות השבעים ועד לחומה שטראמפ שואף להשלים. הביבליוגרפיה תתבסס על מקורות תיעודים מתחומים שונים - היסטוריה, אנתרופולוגיה, קרימינולוגיה וספרות - ויצירות ספרותיות וחזותיות רבות, תוך מתן דגש על מקורות שנכתבו על ידי תושבי אזור הגבול. במסגרת השיעור כל סטודנט יעביר פרזנטציה של כחצי שעה ויכתוב עבודת רפרט או סמינר.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא היכרות עם ההיסטוריה של גבול ארה"ב מקסיקו, תהליכי היווצרותו והחיים באזור הגבול כיום תוך שימוש במתודות מתחום ההיסטוריה, לימודי תרבות ולימודי גבול. באופן רחב יותר הקורס יספק פרספקטיבה לבחינתם של יחסי ארה"ב מקסיקו וצפון אמריקה - אמריקה הלטינית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה הסטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנתח את הנסיבות ההיסטוריות ויחסי הכוח שיצרו את אזור הגבול בין מקסיקו לארה"ב.
- להבין את הגורמים העיקריים - כלכליים, לאומיים, פוליטיים, אתניים, מעמדיים ומגדריים המעצבים את סגנון החיים שם כיום.
- לעמוד על הבעיות העיקריות המאפיינות את אזור הגבול הנובעות מהגירה ומפעילותם של קרטלי פשיעה.
- להכיר יצירות אומנותיות מרכזיות שנוצרו באזור הגבול או מתייחסות אליו.

דרישות נוכחות (%) :

90%

שיטת ההוראה בקורס: דיונים והצגה אישית של כל משתתף

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הקדמה והגדרות - אוצר המילים של הגבול.
2. ההיסטוריה של הגבול - האירועים ההיסטוריים שהובילו ליצירתו של קו הגבול.
3. הזדהויות אישיות וקולקטיביות באזור הגבול - מי האוכלוסיות החיות בו וכיצד תושבי הגבול מכוננים את הזדהויותיהם.
4. הגירה ופשע בגבול: סחר בסמים ובבני אדם.
5. תרבות גבול, עבודה ואקטיביזם.

כל נושא ילמד במשך 2-3 שיעורים, הנושאים עשויים להשתנות.

חומר חובה לקריאה:

ימסר באמצעות המודל לפני השיעור

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 60 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 25 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 15 %
נוכחות והשתתפות

מידע נוסף / הערות: